

Predkladacia správa

Slovenská republika ako samostatný štát je členom Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného (ďalej len „Haagska konferencia“) od roku 1993. Do konca roku 1992 bola členom Haagskej konferencie Česká a Slovenská Federatívna Republika.

Haagska konferencia je jedinou medzinárodnou organizáciou v oblasti medzinárodného práva súkromného a procesného, ktorej cieľom je progresívna harmonizácia noriem medzinárodného práva súkromného. V rámci svojej doterajšej činnosti prijala Haagska konferencia tridsaťpäť dohovorov v oblasti medzinárodného práva súkromného a procesného a má 65 členov, medzi ktorých patria aj všetky členské štáty Európskej únie. Slovenská republika je v súčasnosti viazaná trinástimi dohovormi.

Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 958/1992 bolo ustanovené Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky za odborného gestora členstva Slovenskej republiky v Haagskej konferencii. Činnosť Haagskej konferencie má výrazný dosah na činnosť slovenskej justície vo vzťahu k cudzine a na zabezpečenie účinnej ochrany práv fyzických a právnických osôb.

Prvé zasadnutie Haagskej konferencie zvolala v roku 1893 vláda Holandského kráľovstva. Na siedmom zasadnutí v roku 1951 bol vypracovaný Štatút Haagskej konferencie ako stálej medzivládnej organizácie. Štatút nadobudol platnosť 15. júla 1955.

Na 20. Diplomatickom zasadnutí Haagskej konferencie konanom v dňoch 14.-30.06.2005 v Haagu, bol prijatý „Záverečný akt 20. Diplomatického zasadnutia“, ktorý okrem iného obsahuje aj rozhodnutia prijaté v dôsledku žiadosti Európskeho spoločenstva stať sa členom Haagskej konferencie (Európske spoločenstvo požiadalo o členstvo v Haagskej konferencii a o otvorenie rokovaní o členstve v decembri 2002). Pristúpenie Európskeho spoločenstva (ďalej len „Spoločenstvo“), prípadne akejkoľvek inej regionálnej organizácie ekonomickej integrácie k Haagskej konferencii, vyvolalo potrebu zmeniť Štatút Haagskej konferencie z roku 1955. Zmeny Štatútu boli navrhnuté v súlade s doterajšou praxou a postupmi Haagskej konferencie.

Hlavným účelom návrhov zmien Štatútu Haagskej konferencie je riešiť situáciu, ktorá vznikla v dôsledku toho, že členské štáty delegovali na Spoločenstvo časť svojej právomoci prijímať právne nástroje v oblasti medzinárodného práva súkromného a to s interným a externým účinkom. Výsledkom teda je, že Spoločenstvo získalo delegovaním určité právomoci výlučného charakteru, kým ostatné sú rozdelené medzi Spoločenstvo a členské štáty Spoločenstva. Vzhľadom na novonadobudnuté vonkajšie kompetencie a na rastúce sa zapojenie Spoločenstva do práce Haagskej konferencie vznikla potreba, aby sa Spoločenstvo stalo plnoprávnym členom Haagskej konferencie. Ak by v takomto prípade zostalo Spoločenstvo len v pozícii pozorovateľa, vznikla by nerovnováha v právomoci. Plnoprávne členstvo Spoločenstva v Haagskej konferencii je zásadné z politického, ako aj právneho dôvodu. Z politického hľadiska poskytne členstvo Spoločenstvu status zodpovedajúci jeho novej úlohe významného medzinárodného aktéra v oblasti civilnej justičnej spolupráce. Z právneho hľadiska umožní členstvo Spoločenstvu zúčastňovať sa na dojednávani dohovorov v oblastiach, v ktorých má právomoc v plnom rozsahu a súčasne umožní

Spoločenstvu zabezpečiť konzistentnosť a súdržnosť medzi jeho pravidlami a pripravovanými medzinárodnými nástrojmi.

Článok 12 Štatútu ustanovuje, že „štatút sa môže zmeniť, ak zmenu schvália dve tretiny členských štátov“ (minimálne 44 zo 65 členských štátov Haagskej konferencie). Nové navrhnuté znenie Štatútu je výsledkom diskusií a konzultácií s členskými štátmi a stálym byrom Haagskej konferencie. Hlavnou motiváciou zmeny pôvodného článku 12 Štatútu bolo objasniť postup pri zmene Štatútu, odstrániť nejednoznačnosť, čo sa týka nadobudnutia platnosti zmien Štatútu a vyhnúť sa situácii, keď štát bol nútený Štatút vypovedať vďaka prijatiu jeho zmeny, proti ktorej vzniesol námietku o nemožnosti jej implementovania do národného poriadku .

Po prijatí Záverečného aktu 20. Diplomatického zasadnutia konferencie boli členské štáty Haagskej konferencie vyzvané, aby písomne informovali Stále byro Haagskej konferencie o schválení zmien Štatútu, a to v lehote deviatich mesiacov od skončenia 20. Diplomatického zasadnutia, t.j. do 01.04.2006.

Štatút Haagskej konferencie v zmysle článku 7 odsek 4 Ústavy Slovenskej republiky je možné charakterizovať ako „medzinárodnú zmluvu, z ktorej vzniká Slovenskej republike členstvo v medzinárodnej organizácii“. Podľa článku 20 Zásad vlády Slovenskej republiky pre oblasť medzinárodných zmlúv, schválených uznesením č. 615 zo dňa 26.08.1997 sa pri zmene zmluvy postupuje rovnako ako pri uzavieraní zmluvy, pokiaľ zmluva neustanoví inak. Na platnosť medzinárodnej zmluvy, z ktorej vzniká Slovenskej republike členstvo v medzinárodnej organizácii, sa podľa článku 7 odsek 4 Ústavy Slovenskej republiky vyžaduje súhlas Národnej rady Slovenskej republiky.

Vláda Slovenskej republiky vyjadrila súhlas s návrhom zmien Štatútu Haagskej konferencie z 15. 07. 1955 uznesením č. 165 z 22. februára 2006.

Zmeny Štatútu prijaté na 20. Diplomatickom zasadnutí konferencie sú v jeho texte vyznačené, resp. zvýraznené hrubým písmom.